

NUMERO 3/2014:

- Äänestä EU-vaaleissa, MTK-jäsen!
- Sambian MTK tekee töitä ruohonjuuritasolla
- Maaseutunuoret ottivat Levin haltuunsa

ÄÄNESTÄ EU-VAALEISSA, MTK-JÄSEN!

Euroopan parlamentin vaalit pidetään toukokuussa. Ennakkoäänestys pärähtää käyntiin 14. toukokuuta ja päättyy 20. toukokuuta. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 25. toukokuuta. Ja silloinhan MTK:n jäsenet eivät nuku, vaan viimeistään tuolloin rientävät äänestyspaikoille lippunsa leimauttamaan.

MTK kannustaa kaikkia jäseniä äänestämään näissä vaaleissa, sillä parlamentilla on väliä. Vaaleissa valitaan viideksi vuodeksi ne parlamentaarikot, jotka pystyvät halutessaan vaikuttamaan merkittävällä tavalla maaseudun luonnonvaroja hyödyntävien elinkeinojen tulevaisuuteen.

Kaikista EU:n viljelijöille aiheuttamista vaivoista ja vaikeuksista huolimatta MTK:ssa uskotaan, että pelkästään kansallisilla päätöksillä maaseudun tulevaisuus olisi lähes unohdettu. EU:sta on siis ollut hyötyä.

Maaseudun elinkeinot, ruoantuotanto ja metsätalous ovat riippuvaisia siitä, minkälaista politiikkaa EU:ssa harjoitetaan. Suomen hallituksen ja suomalaisten parlamentaarikkojen on tehtävä hartiavoimin töitä sen eteen, että luonnonvaroitamme saadaan kasvuvoimaa.

Tenttaa tapaamiasi EU-ehdokkaita

EU-ehdokkaat Hannu Takkula, Jouni Ovaska, Paavo Väyrynen, Elsi Katainen ja Mikael Pentikäinen kävivät keväällä vaalipaneelissa Tervolassa.

Tulevaisuudessa uudet työpaikat syntyvät yrityksiin sekä maa- ja metsätiloille. Maatilojen ja muiden yritysten arkea ja kilpailukykyä nakertaa kuitenkin EU:n holhoava ja paisunut sääntely.

Komissiokin on herännyt sääntelyn haittoihin ja aloittanut työn hallinnollisen taakan purkamiseksi. Se on tehtävä viimeistään seuraavan maatalouspolitiikkauudistuksen yhteydessä. Vaaleissa valittavat parlamentaarikot voivat jo purkaa vauhdittaa.

Äänestäjiä voi kiusata se, että ehdokkaista on jälleen niin paljon ja todella erilaisia. Miten on mahdollista löytää ehdokassumasta juuri se oikea?

Käykää vaalitulaisuuksissa tenttaamassa ehdokkaista. Kyselkää, mihin valiokuntiin ehdokkaat aikovat mennä valituksi tultuaan. Tehkää äänestyspäätös sen jälkeen maaseudun tulevaisuuden puolesta.

Jänkäviestin toimitus kokosi apulistan kiperistä kysymyksistä, joita esittämällä pystyy arvioimaan EU-ehdokkaan tietämystä maataloustuotannosta ja tuottajien elämään liittyvistä asioista.

Vaalikarjan kysymykset ehdokkaalle:

1. Mihin valiokuntaan haluat päästä parlamentaarikkona?
2. Mitä aiot parlamentaarikkona tehdä maataloustuotannon hallinnollisen byrokratian vähentämiseksi?
3. Miten uskot voivasi edistää EU:n päätöksenteossa uusiutuvien luonnonvarojen tehokasta ja lisääntyvä käyttöä ruoan ja puun tuottamiseen?
4. Mitä meppi voi tehdä maatalousyrittäjän tulotason parantamiseksi ja kustannusten pienentämiseksi?
5. Mitä meppi voi tehdä, jotta ruoan kuluttajahinnasta nykyistä suurempi osa tulee tuottajalle?
6. Mitä aiot tehdä, jotta EU:n maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitusta ei vähennetä, kun tulevalla parlamenttikaudella tehdään uuden (2014-2020) maatalouspolitiikan välitarkastelu?

TUTUSTU MYÖS MTK:n OMIIN EU-VAALISIVUIHIN:

<http://www.mtk.fi/ajankohtaista/teemat/eurovaalit2014/>

SAMBIAN MTK TEKEE TYÖTÄ RUOHONJUURITASOLLA

Eteläisessä Afrikassa sijaitsevan Sambian talous kasvaa kymmenen prosentin vauhdilla kaivosteollisuuden voimin. Silti maatalous on edelleen arvostetuin elinkeino koko maassa.

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Omasta maasta saatavat maatalouden tuotteet merkitsevät kaikkein köyhimmillekin sambialaisille suoraa ruokaturvaa. Sillä on merkitystä, sillä kaivosteollisuuden tuomasta suhteellisesta vaurastumisesta huolimatta keskimäärin 64 prosenttia Sambian väestöstä arvioidaan köyhiksi.

Maalaispihaa Luoteis-Sambiassa. Suuri osa eläimistä kulkee vapaana ympäristössä.

Tämä väestö asuu maaseudulla ja heidän tulonsa ovat alle dollarin (US) päivässä. Maaseudun ihmiset eivät juurikaan ole päässeet osallisiksi Sambian talouskasvusta ja siten heidän elämänsä on yhä ohuen langan varassa. Maatalouden kehittämisen avulla yhä useampi köyhä sambialainen pystyy ruokkimaan perheensä.

Sambiassa toimii meidän suomalaisten MTK:ta vastaava viljelijäjärjestö Zambia National Farmers Union eli ZNFU, joka tekee hartiavoimin töitä niin pienten kuin suurempien viljelijöiden hyväksi. Toiminta perustuu vahvasti jäsenistöön. ZNFU on vuonna 1905 perustettuna Sambian vanhin järjestö, ja se on 12 vuotta vanhempi kuin suomalainen MTK:mme.

Järjestö auttaa kaikkia

ZNFU:n jäseneksi pääsevät kaikki viljelijät. Jäseniä on tällä hetkellä noin 600 000. Jos kaikki viljelijät saataisiin järjestöön mukaan, olisi jäsenmäärä huimat kaksi miljoonaa, kertoo järjestön jäsenyyspäällikkö **Victor Malumani**.

”Teemme kovasti töitä sen eteen, että yhä useampi maataloustuottaja liittyisi järjestöön. Vuosimaksu on 9 dollaria ja sillä saa paljon käytännön etuja”, Malumani sanoo.

Näitä käytännön etuja ovat esimerkiksi järjestön myöntämät pienlainat maatalouskoneiden hankintaan. Järjestö kouluttaa, hankkii viljelijöille omankielistä opiskelumateriaalia ja ennen kaikkea, lobbaa maataloutta hurjasti ulospäin.

”Tuemme maanomistajuutta ja kerromme viljelijöille heidän oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan. Täällä tavallisilla pienfarmareilla on hyvin pienet tiedot ja taidot maataloudesta, joten valvomme heidän etujaan. Autamme markkinoinnissa jopa siten, että he saavat tuotteensa pakkauksiin ja ylipäätään markkinoille”.

Sambiassa näkee etenkin köyhässä pohjoisessa tienvarsilla sesonkituotteiden myyjiä. Nämä eivät ole Victor Malumanin mukaan vielä järjestön jäseniä. Jos heidätkin saataisiin jotenkin toimintaan mukaan, alkaisi maataloustuotannolla olla oikeata potentiaalia.

ZNFU koostuu useasta eri portaasta kuten Suomen MTK. ZNFU:ssa kaiken perustana ovat sen jäsenet. He muodostavat paikallisia kerhoja, jotka kuuluvat paikallisiin tiedotuskeskuksiin. Niitä on Sambiassa 1700 kappaletta. Jokaisessa keskuksessa on parikymmentä kerhoa. Koko maassa on 71 aluekeskusta ja kaikista näistä koostuu siis valtakunnallinen järjestö.

”Viljelijät kokoontuvat kerhoihin keskustelemaan maataloudesta ja jakamaan tietoa. Tiedotuskeskukset auttavat jäseniä kaikin tavoin”, Victor Malumani kertoo.

Maissia viljellään yli tarpeen

Suomi on ollut tukemassa Sambiaa sen kehitysyhteistyökumppanina jo 40 vuotta. ZNFU on yksi kumppaneista, joka saa kahdenvälistä tukea toimintaansa. Kehitysyhteistyön tärkeimpiä kohteita on edelleen maataloustuotannon parantaminen.

Siinä onkin työnsarkaa. Maissi on vallannut viljelyalat, sillä Sambian valtio ohjailee sen tuotantoa ilmaisilla lannoitteilla ja siemenillä. Lisäksi paikallinen ruokaturvavirasto ostaa maissia tuettuun hintaan valtavia määriä joka vuosi. Tähän meneekin vuosittain 80 prosenttia koko maatalouspuolen budjetista.

Maissia tuotetaan Sambiassa yli tarpeen, mutta sen vientiin suhtaudutaan silti nihkeästi. Maissiin keskittymistä pidetään tehottomana ja koko maataloussektorin kehittymistä haittaavana. Omalla tavallaan maatalouden monipuolistamistyötä tekee ZNFU:n ohella kanadalaisen kaivoskonsernin tytäryhtiö Barrick Lumwana, joka Luoteis-Sambiassa toteuttaa yhteiskuntavastuuna maatalousohjelmaansa Agri-Food Innovators.

Ohjelmassa kehitetään esimerkiksi kestäviä viljelymenetelmiä. Mukaan kehitystyöhön päässyt viljelijä **Lewis Sangabwkila** viljelee perunaa, eri riisilajikkeita, vehnää, inkivääriä ja valkosipulia. Hän pitää ohjelmaa hyvänä, mutta silti viljelijän puheista paistaa läpi, ettei hän ole aivan perillä sen tarkoituksesta.

”Viljelen näitä kasveja, mutta en puhtaasti myyntiin. Tarkoituksena on oppia, miten niitä viljellään ja saada niistä siemeniä. Minulla ei ole hajuaakaan siitä, mihin esimerkiksi tätä käytetään” Lewis sanoo ja esittelee inkiväärin kasvustoa.

”Mukavaa, että länsimaalaiset tulevat kertomaan minulle, mitä ruokaa näistä voi tehdä”, hän vielä vitsailee peltonsa reunalla vierailleille suomalaisille.

*Viljelijä Lewis Sangabwkila korjasi maalis-
kuussa perunasatoa maaltaan.*

Joka aterialla maissia

Sambiassa hyväosaisen ruokalautasella on aina maissipuurua ja lisäksi esimerkiksi riisiä, papuja, kanaa, kalaa ja erilaisia muhennoksia.

Sambialaisten pääruoka-aine on luonnollisesti maissi, jota he syövät etenkin *nshimana* eli maissipuurona. Maissijauhosta tehtävä puuro on halpaa ja hyvin täyttävää.

Sen seurana syödään köyhimmilläkin seuduilla erilaisia muhennoksia ja jos perheellä on kanoja tai vuohia, *nshiman*an kyytipoikana on myös lihaa.

Afrikan maanaambia näyttäytyy ruokaturvan suhteen ääripäinä. Suurissa kaupungeissa, kuten pääkaupunki Lusakassa ja eteläisessä Livingstonessa suuret marketit pursuavat länsimaalaisten ruokakauppojen tavoin mitä erilaisimpia elintarvikkeita, jotka ovat suurelta osin peräisin Etelä-Afrikasta.

Mutta vaikka tavaraa on, ne eivät ole kaikkien ulottuvilla. Ruoka on keskiluokan alapuolella olevien ihmisten palkkoihin nähden hyvin kallista, noin Suomen hintaluokkaa.

Tavoitteena tuotannon monipuolistaminen

Kaivosyhtiö Barrick Lumwanan ohjelmassa on viljelytekniikan parantamisen lisäksi esimerkiksi pyrkimys maidontuotannon kehittämiseen pk-yrittäjyyden muodossa. Yhtiö on antanut jo aiemmin lypsylehmän omistaneille pariskunnalle **Ireen Mwansalle** ja **Borre Fcenpalle** muutaman lehmän lisää tuotannon nostamiseen. Onnistuneiden poikimisten ansiosta heillä on jo viisi lehmää ja pari vasikkaa päälle.

”Pärjäämme nyt hyvin. Myymme maidon ja lapsetkin saavat sitä tarpeeksi”, ujonoloinen Ireen kertoo.

Sambialaiset lehmät ovat pieniä, sieviä ja sitkeitä.

Afrikassa maitokarja ei tarvitse kummoista suoja.

Lehmät käyskentelevät lypsyjen välissä vapaasti laitumilla. Lypsy tapahtuu käsin ja lehmien suojaksi riittää yksinkertainen katos. Ireen ja Borre suhtautuvat luotavaisesti tulevaisuuteensa.

Myös farmarijärjestö ZNFU satsaa ohjelmassaan maidontuotantoon. Lusakan lähellä sijaitsevan Choman maatalousalueella järjestö tukee naisten pyörittämää meijerilaitosta. Kylän naiset lypsävät lehmänsä kotonaan ja tuovat ne muutamat lehmästä irtoavat litrat yhteiseen tankkiin. Meijerissä on sähkö, toisin kuin kylän asukkailla. Sambian maatalouden kehittymisen esteenä onkin huono infra, tiestö ja taitojen puute. Tähän eri kehitysohjelmat haluvat puuttua.

Kirjoittaja vieraili Sambiassa Suomen ulkoministeriön järjestämällä Kehitysakatemian kenttämatkalla.

MAASEUTUNUORET OTTIVAT LEVIN HALTUUNSA

MTK:n teemavuoden eli Maaseutunuorten vuoden innoittamana kokoontuivat Lapin maaseutunuoret huhtikuun alussa Levillä iloisissa merkeissä. Teemavuoden mukainen viikonloppu alkoi, kun varhain perjantaiamuna 4. huhtikuuta starttasi bussi mukanaan joukko nuoria ja lupaavia Lapin maaseutunuoria!

Teksti ja kuva: Aino Kurtti

Bussi pysähtyi Rovaniemen lentoasemalle keräämään kyytiin etelän vahvistukset. Mukaan lähtivät MTK:n johtokunnan maaseutunuorten edustaja Juha Tenho, tämän vuoden Maaseutunuorten valiokunnan puheenjohtaja **Otto Saikkonen**, MTK:n nuorten asiamies **Meri Ojanen** sekä oma toiminnanjohtajamme **Kaija Kinnunen**.

Linja-autossa ompi tunnelmaa, saattoi vain todeta kun matka jatkui ja porukka tutustui helposti toisiinsa. Kaiken kaikkiaan tapahtumaan osallistui 23 maaseutunuorta Simo-Sodankylä-akselilta. Tämä määrä joka yllätti jopa järjestäjät!

Levillä ohjelmaa ja yhteistyökumppaneiden uutisia sekä kuulumisia vaihdettiin ahkerasti. Yhteistyökumppanimme tapahtuman järjestelyissä olivat LähiTapiola, Ranuan Meijeri, Lihakunta, Suomen Rehu sekä K-maatalous Tornio.

Yhteistyökumppaneiden sanomana oli, että maaseutunuoret ovat tärkeitä sekä nykyhetkellä että tulevaisuudessa kaikille. Nuorten osallistuminen ja halu vaikuttaa, ovat avainasioita yhteistyökumppaneiden toimintojen kehittämisessä. Nuorille on siis kysyntää monella taholla! Vire pitäisi pitää yllä jayhteydet eteenpäin hyvinä, jotta kynnys lähteä vaikuttamaan ei kasvaisi liian korkeaksi.

Asiapainotteisen perjantai-illan urheilullinen osuus oli sitten keilturnaus, jossa sekoitetut joukkueet pääsivät vielä paremmin juttuun toistensa kanssa. Tunnelma oli välittömän rento. Tuntui kuin porukka olisi tuntenut jo useamman vuoden toisensa. Illallisen jälkeen lähdimme vielä ottamaan HulluPoro Areenan haltuumme.

Lapin maaseutunuorten oma reisu tuli kyllä tarpeeseen. Mukaan innostui yllättävän moni ja tsemppi jatkon suhteen oli korkealla. Emme ainakaan vielä perusta Lapin maaseutunuorten valiokuntaa, vaan haluamme toimia avoimesti ja yksissä tuumin. Erilliselle Lapin nuorten johtokunnalle ei vielä ole tarvetta.

Lapin innokkaat Manut tutustuivat Levillä toisiinsa keilailun merkeissä. Tapaaminen toteutuu myös ensi vuonna.

Toimin jatkossakin Lapin Maaseutunuorten yhteyshenkilönä liittoon ja maaseutunioriin päin ja otan mielelläni kaikki ideat toiminnasta vastaan ja värvään innokkaita tapahtumien järjestelijöitä mukaan innostumaan.

Osallistujien kesken sovimme, että tapaamme myös ensi vuonna samoisissa merkeissä Levillä. Aika on tuolloin 23.–25. huhtikuuta 2015. Laita kalenteriin ylös päivät ja varaa lomittaja. Myös muiden liittojen nuoret ovat tervetulleita.

Maaseutunuorten valtakunnalliset intoOkra BILEET järjestetään Okra-maaseutunäyttelyn jatkoilla tänä kesänä 4. heinäkuuta. Ota minuun yhteyttä, jos sinua kiinnostaa lähteä kokoamaan maaseutunuorten kovimpiin bileisiin! Lisätietoja <https://www.lyyti.fi/reg/intookra>

Maaseutunuorten perinteinen Syysparlamentti järjestetään tänä vuonna Imatralla 13.–15. marraskuuta. Sinnekin lähtee Lapista porukkaa, joten mukaan vain!

KALENTERI ja muutakin
Manu-asiaa virallisilla
www.maaseutunuoret.fi
 -sivuilla, käy kattoon!

Tuoreimmat tiedot yhdistyksille
laitetaan MTK-Lapin ajantasai-
sille nettisivuille.
Vieraile sivuilla!
www.mtk.fi/lappi